

УКРАЇНСЬКИЙ
ІСТОРИЧНИЙ
№2 (497)
БЕРЕЗЕНЬ - КВІТЕНЬ
2011
ЖУРНАЛ

Головний науковий редактор:
академік НАН України **В.А.СМОЛІЙ**

Наукова рада:

Любомир Винар (Кент, США), *Зенон Козут* (Едмонтон, Канада), *Ю.А.Левенець* (Київ), *В.М.Литвин* (Київ), *Анджеї Поппе* (Варшава, Польща), *В.Ф.Репринцев* (Київ), *П.С.Сохань* (Київ), *В.С.Степанков* (Кам'янець-Подільський), *П.П.Толочко* (Київ), *П.Т.Тронько* (Київ), *Б.М.Флоря* (Москва, Російська Федерація)

Редколегія:

Г.В.Боряк, *В.Ф.Верстюк*, *С.В.Віднянський*, *В.М.Горобець*, *О.І.Гуржій*, *В.М.Даниленко*, *М.Ф.Дмитрієнко*, *О.М.Донік* (заст. головного редактора, відпов. за випуск), *С.В.Кульчицький*, *В.І.Кучер*, *О.Є.Лисенко*, *М.І.Панчук*, *Р.Я.Пиріг*, *О.П.Рєєнт* (заст. головного редактора), *В.М.Ричка* (заст. головного редактора), *О.С.Рубльов* (заст. головного редактора), *В.Ф.Солдатенко*, *В.П.Троцинський*, *О.А.Удод*, *Ю.І.Шаповал*

Наукові редактори:

канд. іст. наук *О.М.Донік*, д-р іст. наук *О.П.Рєєнт*, д-р іст. наук *В.М.Ричка*, д-р іст. наук *О.С.Рубльов*

Відповідальний секретар:
В.В.Григор'єв

Редактори:
С.Г.Архипенко, *В.В.Григор'єв*,
О.М.Квітка, *В.І.Кузнецов*

Коректор:
Н.Ю.Мельник

Макет і верстка:
А.О.Михайлова

Обкладинка:
Н.О.Горбань

Електронна версія:
О.В.Жданович
www.history.org.ua

Підписано до друку 5.04.2011 р.
Формат 70x100/16. Гарн. Century Schoolbook
Папір офсет. №1. Друк офсет.
Ум. друк. арк. 19,5. Обл.-вид.арк. 21
Тираж 800 прим. Зам. №124

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №263 видане Держкомвидавком
України 14. XII.1993 р.

Оригінал-макет виготовлено у видавництві
“Дієз-продукт”. Свідоцтво ДК №546 від
31.07.2001 р. Адреса: вул. Авіаконструктора
Антонова, 5, офіс 617, Київ, Україна, 03186
Телефон/факс: +380 (44) 248-28-30, електронна пошта: diez94@mail.ru

Віддруковано з позитивів у ТОВ «Видавництво “Вперед”»

UKRAINIAN HISTORICAL JOURNAL

Institute of the History of Ukraine, I.F.Kuras Institute of Political and Ethno-National Research. Founded in 1957. Published 6 times a year. Editor in-chief V.A.Smolii. Address of the editorial office: 4, M.Hrushevs'koho, office 501, Kyiv, Ukraine, 01001. Tel. +380(44)278-52-34, fax +380(44)279-63-62, e-mail: UHG@history.org.ua

Адреса редакції: вул. М.Грушевського, 4, офіс 501, Київ, Україна, 01001
Тел. +380 (44) 278-52-34, факс +380 (44) 279-63-62, e-mail: UHG@history.org.ua

Науковий журнал. Заснований 1957 р. Виходить 6 разів на рік. © Редакція «УІЖ»

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ СТУДІЇ

КИРИЧЕНКО К.В. Читацькі зацікавлення у Великому князівстві Литовському на початку XVI ст. та реценсія прочитаного (на матеріалі Віленського списку Хронографа 1262 р.)	4
ЗЕМСЬКИЙ Ю.С. Соціальний проект для України за світоглядними переконаннями українوفілів середини XIX ст.	21
ОПРЯ І.А. (<i>Кам'янець-Подільський</i>) Утиски адептів пізньопротестантських конфесій у Правобережній Україні наприкінці XIX – на початку XX ст.	41
ТАРАНЕЦЬ С.В. Старообрядці й «культура» хабарництва в Росії	50
БІЛОУС Л.В. Депортації єврейського населення на території Російської імперії під час Першої світової війни	65
МИХАЙЛУЦА М.І. (<i>Одеса</i>) Організація релігійного життя в губернаторстві Трансністрія (1941–1944 рр.)	80
ПИЛЯВЕЦЬ Ю.Г. (<i>Псков, Російська Федерація</i>), ПИЛЯВЕЦЬ Р.І. (<i>Київ, Україна</i>) Каторга у СРСР (1943–1954 рр.): табори, контингент, умови утримання та праці в'язнів	91
ГЕНЕГА Р.Я. (<i>Львів</i>) Радянський кінематограф у Львові в перше повоєнне десятиліття	106
БАРАНОВСЬКА Н.П. Вплив Чорнобильської катастрофи на трансформаційні процеси у суспільстві (<i>до 25-річчя трагічних подій</i>)	123

МЕТОДОЛОГІЯ. ІСТОРІОГРАФІЯ. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

РИЧКА В.М. Києво-руська спадщина в російській та українській історіографії XIX ст.	143
ЯРЕМЕНКО В.І. (<i>Хмельницький</i>) Історіософський зміст Шевченкових «Гайдамаків» (<i>до 170-річчя виходу поеми</i>)	159
БОНДАР В.В. (<i>Київ</i>), ПРИСЯЖНЮК Ю.П. (<i>Черкаси</i>) Сучасна історіографія пореформеного селянства	180
КЕНТІЙ А.В. Документи ОУН та УПА у фондах ЦДАГО України	202

РЕЦЕНЗІЇ

- ОГУЙ О.Д. (Чернівці), ФЕДОРУК А.В. (Чернівці)
М.Ф.Котляр. Нариси воєнного мистецтва Давньої Русі 223
- ЯСЬ О.В. (Київ)
Богдашина О.М. Позитивізм в історичній науці в Україні (60-ті рр. ХІХ –
20-ті рр. ХХ ст.). 228

ХРОНІКА

- БЛАНУЦА А.В. (Київ), ДОБРОЧИНСЬКА В.А. (Рівне)
ІІ Міжнародна наукова конференція молодих науковців, аспірантів,
здобувачів «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії» 232

ЮВІЛЕЇ

- МАРТИНОВ А.Ю.
До 60-річчя доктора історичних наук, професора С.В.Віднянського 235
- НОВІ НАДХОДЖЕННЯ до бібліотеки Інституту історії України НАНУ 238

До уваги авторів!

До друку приймаються написані спеціально для «Українського історичного журналу» статті, а також історичні документи, рецензії на нові видання, повідомлення про наукові події й заходи.

Подані в редакцію «УІЖ» наукові статті повинні мати визначені ВАК України (постанова №7-05/1 «Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України») такі **необхідні елементи: постановка проблеми** у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; **аналіз останніх досліджень і публікацій**, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор; **виділення невирішених раніше частин загальної проблеми**, котрим присвячується стаття; **формулювання цілей статті** (постановка завдання); **виклад основного матеріалу дослідження** з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; **висновки з дослідження і перспективи подальшої роботи** у даному напрямку.

Обсяг матеріалів – не більше 30 сторінок (1 авторський аркуш). Текстовий редактор – не нижче **Microsoft Office 2003**, шрифт – **Times New Roman**, келль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Формат файлу – **.doc** або **.rtf**. Якщо при наборі статті використовувалися **нестандартні шрифти** (Izhitsa, Litopys New Roman та ін.), необхідно обов'язково (!) їх надати (розташування в ОС Windows: локальний диск C:/Windows/Fonts).

Текст статті набирається без переносів слів. Абзаци відступи формуються в матеріалі, а не за допомогою пробілів і табулятора. Таблиці розміщуються в тексті. Посилання виконуються через меню «Вставка» **автоматично (!) посторінково**.

Автори мають **повідомити про себе** такі дані: прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, учене звання, місце роботи й посаду, адресу для листування, телефон (робочий, домашній, **мобільний**), **електронну пошту**. У редакцію слід подавати **два роздрукованих примірники, електронну копію статті**, а також **дві анотації** (українською та англійською мовами).

Матеріали надсилаються поштою на адресу: редакція «УІЖ», вул. М. Грушевсько-го, 4, офіс 501, Київ, Україна, 01001 або на електронну адресу: **UHG@history.org.ua**

За зміст статті, достовірність фактів, цитат, дат тощо відповідає автор. Редакція публікує матеріали, **не завжди поділяючи погляди їх авторів**.